

NİKÂH KIYILIRKEN ŞÂHİT BULUNDURULMASI

“ (Talak verilmiş kadınlar) Sürelerinin sonuna vardıklarında ya onları güzelce (yanınızda) tutun yahut güzellikle onlardan ayrılın. **(Eşinizi yanınızda tutmak veya ondan ayrılmak için) içinizden adâletli iki kişiyi de şâhid tutun. Şâhidliği Allah için yapın.** İşte içinizden Allah'a ve Son Güne ina-nan kimseye öğütlenen budur. Kim Al-lah(ın yasakların)dan sakınırsa (Allah) ona bir çıkış (yolu) yaratır.”
(Talak: 2)

Kur'ân-ı Kerîm'de nikâh kıyılırken şahid bulundurulması emredilmemiş, fakat boşama durumunda şahid bulundurulması em-redilmiştir.

Nikâhta şâhit bulundurulması konusundaki rivâyetlerin hepsi sakattır. Bu konuda en sağlam olan rivâyet: “Beyyine(kanıt)siz nikâh olmaz” sözüdür ki Tirmizî, bu sözün, İbn Abbâs'ın sözü olduğunu söylüyor.

Ancak İmrân ibn Husayn'dan: “Velîsiz ve iki şâhidsiz nikâh olmaz” hadîsi ve Hz. Âişe'den de: “V elîsiz ve iki şâhidsiz nikâh olmaz. Eğer velîler aralarında çekişirlerse o(kadı)nın velîsi sultândır” hadîsi rivâyet edilmiştir. Fakat Dârekutnî'nin çıkardığı bu hadîsin senedinde, metrûk (sözü kabul edilmeyen) Abdullah ibn Muharrer vardır. Şâfiî, başka bir yolla Hasan-ı Basrî'den mürsel olarak çıkardığı bu hadîs için: “Her ne kadar kopuk ise de ilim sahiplerinin çoğunluğu bu görüştedir-ler” demiştir (Neylu'l-Evtâr: 3/126).

Bu konudaki rivâyetler sağlam olmasa da ilim adamlarının çoğunluğu, nikâhta iki şâhidin şart olduğu kanısındadırlar. “Zîrâ sahâbî, tâbiî neslinden ve daha sonra gelen ilim adamları, şâhidsiz nikâh olmayacağı görüşündedirler. Ancak sonra gelen bazı ilim adamları, şâhidliğin gerekliliği konusunda değil, fakat iki şâhidin birlikte bulunup bulunmaması konusunda görüş ayrılığına düşmüşlerdir. Kûfe'li ilim adamlarının çoğunluğuna göre, nikâh akdinde iki şâhidin birlikte bulunması gerekir. Kimine göre de iki şâhidin birlikte bulunması şart değildir. Biri şâhidlik ettikten sonra, diğeri de gelip şâhidlik edebilir. Nikâhı ilân ederlerse, şâhidlerin ayrı zamanlarda şâhidlik etmesinde bir sakınca yoktur.” (Tirmizî, Nikâh: b. 16, h. 1103-1104 c. 3/411-412)

Tirmizî'nin sözlerini aktaran Şevkânî, Abdullah ibn Ömer, Abdullah ibn Zübeyr, Abdu'r-Rahmân ibn Mehdî ve Dâvûd(ibn Alî'y)e göre nikâhta şâhid'in şart olmadığı; Mâlik'in de “Nikâhta ilân

(duyuru) yeterlidir (şâhide gerek yoktur)” dediğini belirtiyor ve bu konuda birincilerin (yani iki şâhidin şart olduğunu söyleyenlerin) görüşlerinin daha doğru olduğunu söylüyor (Ney-lu'l-Evtâr: 3/127).